

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DELEGATURA W GDAŃSKU

LGD.430.001.13.2017

Nr ewid. 133/2017/P/17/001/LGD

Informacja
o wynikach kontroli
wykonania w 2016 r. planu finansowego
Polskiej Agencji Kosmicznej

Warszawa czerwiec 2017 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja
o wynikach kontroli
wykonania w 2016 r. planu finansowego
Polskiej Agencji Kosmicznej**

Dyrektor Delegatury w Gdańsku

Ewa Jasiurska-Kluczek

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 07.06. 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Wprowadzenie	4
II. Ocena kontrolowanej działalności.....	6
1. Ocena ogólna	6
2. Uwagi i wnioski.....	8
III. Wyniki kontroli wykonania planu finansowego Polskiej Agencji Kosmicznej	9
1. Wykonanie planu przychodów i dochodów.....	9
2. Wykonanie planu kosztów i wydatków.....	10
3. Gospodarowanie wolnymi środkami	16
4. Wykonanie zadań	16
5. Sprawozdania	19
6. Księgi rachunkowe	20
IV. Informacje dodatkowe	22
Załączniki	24

I. Wprowadzenie

Polska Agencja Kosmiczna została utworzona na mocy ustawy z dnia 26 września 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej¹ (dalej: „ustawa o PAK”) i jest agencją wykonawczą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych².

Siedzibą Agencji zgodnie z art. 1 ust. 3 ustawy o PAK, jest miasto Gdańsk, a w myśl art. 1 ust. 4 ustawy Agencja może posiadać również oddziały terenowe. W statucie Agencji³ (§ 4 ust. 3), w strukturze wewnętrznej, wyodrębniono dwa oddziały terenowe, w Warszawie oraz w Rzeszowie. Oddziały te nie zostały jednak w pełni zorganizowane, z wyjątkiem powołania ich dyrektorów.

W wyniku pierwszego konkursu, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o PAK, Prezes Rady Ministrów z dniem 20 maja 2015 r. powołał Prezesa Agencji na 5-letnią kadencję, a pierwsza dotacja podmiotowa wpłynęła na jej rachunek bankowy 12 maja 2015 r. Prezes Rady Ministrów na podstawie art. 8 ust. 2 pkt 6 ustawy o PAK, odwołała Prezesa Agencji z dniem 7 października 2016 r. i z dniem 10 października 2016 r. pełnienie obowiązków Prezesa powierzyła dotychczasowemu Wiceprezesowi do spraw obronnych. Zgodnie z tym przepisem, Prezes Rady Ministrów odwołuje Prezesa Agencji przed upływem kadencji w przypadku niezatwierdzenia sprawozdań, o których mowa w art. 19 ustawy o PAK, czyli sprawozdania: finansowego Agencji wraz z opinią i raportem biegłego rewidenta oraz rocznego sprawozdania z działalności Agencji.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o PAK Agencja realizuje zadania w zakresie badań i rozwoju techniki kosmicznej, w tym inżynierii satelitarnej oraz ich zastosowania dla celów użytkowych, gospodarczych, obronnych, bezpieczeństwa państwa oraz naukowych. W sposób ogólny zadania te zostały określone w art. 3 ust. 2 tej ustawy.

W myśl art. 2 ustawy o PAK działalność Agencji nadzoruje Prezes Rady Ministrów.

Zarówno były Prezes jak i p.o. Prezesa wskazali, że sposób nadzoru nad Agencją nie utrudniał jej funkcjonowania. Niemniej jednak ich zdaniem głównym problemem był fakt, że jednocześnie istniał Międzyresortowy Zespół do spraw Polityki Kosmicznej w Polsce przy Ministerstwie Rozwoju, do zadań którego należało m.in. kształtowanie polityki kosmicznej w Polsce oraz koordynacja działań administracji rządowej w tym obszarze i podejmowanie kluczowych decyzji, w tym o charakterze finansowym, które w znacznym stopniu pokrywały się z działaniami Agencji.

P.o. Prezesa Agencji wyjaśnił również, iż w Polsce istnieje wiele podmiotów poza Agencją zaangażowanych w podejmowanie decyzji w sprawach związanych z rozwojem sektora kosmicznego⁴, a na ich kompetencje dodatkowo nakładają się działania wspomnianego Zespołu oraz polskich przedstawicieli i delegatów do Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA). Zostało to dostrzeżone i zapisane w dokumencie pt. „Program działań na rzecz rozwoju technologii kosmicznych i wykorzystania systemów satelitarnych w Polsce”⁵.

Były Prezes Agencji wskazał, że problemy stwarzało również formalne umiejscowienie Centrali Agencji w Gdańsku, podczas gdy wiele merytorycznych zadań realizowanych było w Warszawie.

Rok 2016 był drugim rokiem obrotowym funkcjonowania Agencji i pierwszym, w którym jej plan finansowy został ujęty w załączniku do ustawy budżetowej.

¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 759.

² Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, ze zm.

³ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 czerwca 2015 r. w sprawie nadania statutu Polskiej Agencji Kosmicznej (Dz. U. poz. 861).

⁴ Ministerstwo Rozwoju, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Środowiska, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Agencja Rozwoju Przemysłu.

⁵ Przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 22 czerwca 2012 r.

Celem kontroli była ocena wykonania planu finansowego Agencji na 2016 r.

Zakres kontroli obejmował:

- wykonanie planu dochodów i wydatków Agencji oraz efekty realizowanych zadań, w tym stopień ich realizacji,
- gospodarowanie wolnymi środkami,
- prawidłowość ksiąg rachunkowych za 2016 r.,
- prawidłowość i rzetelność sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych za 2016 r. oraz sprawozdań za IV kwartał 2016 r. w zakresie operacji finansowych.

W 2016 r. przychody Agencji wyniosły 9.414,3 tys. zł, a dochody 8.175,9 tys. zł. Natomiast poniesione koszty wyniosły 9.722,1 tys. zł, a dokonane wydatki 8.175,9 tys. zł.

Otrzymane w 2016 r. dotacje z budżetu państwa wyniosły 8.175,9 tys. zł i stanowiły 100% dochodów Agencji, z czego dotacja podmiotowa (8.101,2 tys. zł) stanowiła 99,1% dochodów, a dotacja celowa na inwestycje i zakupy inwestycyjne (74,7 tys. zł) – 0,9% dochodów.

Agencja nie realizowała programów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej oraz budżetu krajowego ani żadnych innych zadań nieuwjętych w jej planie finansowym.

II. Ocena kontrolowanej działalności

1. Ocena ogólna⁶

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie wykonanie planu finansowego przez Agencję w 2016 r. Ujawnione w toku kontroli nieprawidłowości polegały przede wszystkim na:

- poniesieniu wydatków w wysokościach przekraczających o 85,3 tys. zł kwotę ustaloną w planie finansowym (1,0% wydatków ogółem);
- udzieleniu zamówień publicznych związanych z zakupem biletów lotniczych (krajowych i zagranicznych) o łącznej wartości 205,9 tys. zł netto (49,3 tys. euro) z pominięciem ustawy – Prawo zamówień publicznych⁷ (210,5 tys. zł brutto – 2,6% wydatków ogółem);
- nieustaleniu mechanizmów kontrolnych zapewniających rozdzielnie kluczowych obowiązków w zakresie operacji finansowych i gospodarczych w przypadkach zawartych umów cywilnoprawnych (na ich podstawie, dokonywano w 2016 r. wydatków w łącznej kwocie 341,9 tys. zł – tj. 4,2% wydatków ogółem);
- ustaleniu tylko jednego celu i miernika w budżecie zadaniowym Agencji, który odzwierciedlał jedynie część realizowanych przez nią zadań;
- nieudokumentowaniu odbioru wyników wykonanych prac z tytułu zawartych umów cywilnoprawnych (na podstawie, których poniesiono wydatki w kwocie 260,9 tys. zł – 3,2% wydatków ogółem);
- udzieleniu zamówień publicznych w łącznej kwocie 66,3 tys. zł z naruszeniem wewnętrznych regulacji (0,8% wydatków ogółem);
- wskazaniu innej aniżeli faktyczna daty dokonania wstępnej kontroli 30 dowodów księgowych (21,5 tys. zł, tj. 2,6% wydatków ogółem) oraz niewypisaniu daty zatwierdzenia ich do wypłaty przez byłego Prezesa Agencji;
- wykazaniu w sprawozdaniu Rb-35⁸ za IV kwartał 2016 r. w kolumnie nr 7 „plan” danych nie wynikających z ewidencji księgowej w zakresie planu w poszczególnych paragrafach klasyfikacji budżetowej oraz wykazaniu w sprawozdaniu Rb-BZ2⁹ za 2016 r. kosztów w kwocie wyższej o 1.313,1 tys. zł, niż wynikająca z ewidencji księgowej dotyczącej budżetu zadaniowego (tj. 13,5% kosztów ogółem).

W 2016 r. Agencja realizowała zadania określone w ustawie o PAK, jednak część z nich, tylko w ograniczonym zakresie. Natomiast jedno zadanie, polegające na prowadzeniu rejestru obiektów w przestrzeni kosmicznej na zasadach określonych w Konwencji o rejestracji obiektów wypuszczonych w przestrzeń kosmiczną¹⁰, nie było realizowane, z powodu braku przepisów określających treść rejestru oraz sposób jego prowadzenia, co na mocy powyższej Konwencji powinno określić zainteresowane państwo rejestrujące.

Zadania realizowane przez Agencję w niepełnym zakresie, jak wyjaśnił p.o. Prezesa Agencji, z uwagi na ograniczone możliwości finansowe i kadrowe, dotyczyły:

- badań i rozwoju techniki kosmicznej, w tym inżynierii satelitarnej oraz ich zastosowania dla celów użytkowych, gospodarczych, obronnych, bezpieczeństwa państwa oraz naukowych (art. 3 ust. 1 ustawy o PAK), Agencja nie prowadziła badań, natomiast pracowała nad wnioskami o dofinansowanie projektów badawczych oraz zleciła opracowanie studiów wykonalności dotyczących m.in. badań i rozwoju techniki kosmicznej;

⁶ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla oceny negatywnej, stosuje się ocenę opisową.

⁷ Dz. U. z 2015 r. poz. 2164, ze zm.

⁸ Sprawozdanie z wykonania planu dochodów i wydatków Agencji.

⁹ Roczne sprawozdanie z wykonania planu finansowego agencji wykonawczej w układzie zadaniowym.

¹⁰ Dz. U. z 1979 r. Nr 5 poz. 22.

- inicjowania, przygotowywania oraz wdrażania założeń, głównych kierunków badań i programów rozwoju o istotnym znaczeniu dla interesu narodowego i gospodarki państwa w dziedzinie badania i użytkowania przestrzeni kosmicznej (art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy o PAK), ponieważ Agencja nie opracowała Krajowego Programu Kosmicznego, który ma stanowić jedno z narzędzi realizacji Polskiej Strategii Kosmicznej w perspektywie do 2030 r. oraz ostatecznie odstąpiono z ww. powodów od realizacji projektów dotyczących wykorzystywania narzędzi informatycznych do pozyskiwania, przetwarzania i udostępniania danych satelitarnych, które Agencja zamierzała realizować we współpracy z administracją publiczną.

Agencja udzieliła 42 podmiotom gospodarczym wsparcia niefinansowego, polegającego przede wszystkim na różnego rodzaju konsultacjach i ekspertyzach, tj. zrealizowała na poziomie ponad dwukrotnie wyższym zaplanowaną wartość miernika ustaloną w ramach budżetu zadaniowego (20). Miernik ten odzwierciedlał jedynie część zadań realizowanych przez Agencję (odnosił się głównie do trzech¹¹, spośród 16 zadań wymienionych w art. 3 ust. 2 ustawy o PAK).

Najwyższa Izba Kontroli, z wyjątkiem opisanych zawyżeń oraz zaniżeń kosztów i wydatków, pozytywnie zaopiniowała sprawozdania za IV kwartał 2016 r. z wykonania planu finansowego Agencji oraz sprawozdania za IV kwartał 2016 r. w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania zostały sporządzone na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. System kontroli zarządczej nie w pełni zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości i rzetelności sporządzonych sprawozdań.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli ksiąg rachunkowych, stanowiących podstawę sporządzenia kontrolowanych sprawozdań nie stwierdzono nieprawidłowości w ewidencji dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań, poza niewłaściwym zaklasyfikowaniem kwoty 9,3 tys. zł oraz ujęciem w ewidencji księgowej dowodu księgowego na kwotę 4,7 tys. zł w niewłaściwym miesiącu.

Sprawozdania przekazują prawdziwy obraz dochodów i wydatków, a także należności i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2016 r., z wyjątkiem zawyżenia o 9,3 tys. zł wydatków w § 4300 – zakup usług pozostałych i zniżenia o tę kwotę wydatków w § 4210 – zakup materiałów i wyposażenia w sprawozdaniu Rb-35 za IV kwartał 2016 r. oraz zawyżenia o tę kwotę wydatków i kosztów usług obcych i zniżenia wydatków i kosztów materiałów i energii w sprawozdaniu Rb-40 za IV kwartał 2016 r.

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym¹².

Szczegółowym badaniem objęto wydatki w łącznej kwocie 1.933,3 tys. zł, tj. 23,6% wydatków Agencji w 2016 r.¹³ Doboru próby dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających wydatkom Agencji wybranym z kont zespołu „4” oraz w zakresie wydatków inwestycyjnych kont zespołu „0”, po wyeliminowaniu transakcji o relatywnie niewielkiej wartości (poniżej wartości bezwzględnej 500 zł) oraz z wyłączeniem wydatków dotyczących wynagrodzeń i ich pochodnych, wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,

¹¹ Zapewnianie spójności polskiej polityki kosmicznej realizowanej w ramach programów narodowych i międzynarodowych, w tym programów Unii Europejskiej (art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy o PAK), analizowanie, pod względem ekonomicznym i technicznym, realizacji projektów przygotowywanych i wdrażanych przez polskie podmioty w ramach programów, o których mowa w pkt 2 (art. 3 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy), sprawowanie doradztwa w dziedzinie użytkowania przestrzeni kosmicznej (art. 3 ust. 2 pkt 8 ustawy o PAK).

¹² Tj. odpowiednio: rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1015, ze zm.), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773) i rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. Nr 298, poz. 1766).

¹³ Odpowiadające im 155 zapisów księgowych.

odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych¹⁴. Próba została wylosowana metodą monetarną (MUS¹⁵) spośród 737 zapisów księgowych o łącznej wartości 2.900,5 tys. zł.

W dniu 31 grudnia 2016 r. Agencja nie posiadała środków pieniężnych na rachunkach bankowych z wyjątkiem rachunku Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania planu finansowego Polskiej Agencji Kosmicznej przedstawiona została w załączniku 3 do niniejszej informacji.

2. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli zaleca podjęcie działań zapewniających dokonywanie wydatków publicznych zgodnie z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, a także podział kluczowych obowiązków w zakresie operacji finansowych i gospodarczych.

NIK zauważa, że faktyczna struktura organizacyjna Agencji była niezgodna ze strukturą wewnętrzną, która została określona w statucie PAK. Ponadto w obszarze sprawozdawczości oraz ksiąg rachunkowych nie zidentyfikowano ryzyka w celu określenia prawdopodobieństwa jego wystąpienia i możliwych skutków, pomimo iż sprawozdania były sporządzane i sprawdzane przez tą samą osobę.

---

¹⁴ §§ 4010, 4040, 4050, 4060, 4110, 4120, 4140, 4440.

¹⁵ Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

III. Wyniki kontroli wykonania planu finansowego Polskiej Agencji Kosmicznej

1. Wykonanie planu przychodów i dochodów

Przychody Agencji w 2016 r. wyniosły 9.414,3 tys. zł i były o:

- 1.685,7 tys. zł, tj. o 15,2% niższe od planu po zmianach – 11.100 tys. zł i o 85,7 tys. zł (0,9%) niższe od planu ujętego w załączniku nr 11 do ustawy budżetowej na 2016 r.¹⁶ – 9.500,0 tys. zł, co wynikało głównie z niższego niż planowano wykorzystania dotacji podmiotowej,
- 6.657,4 tys. zł, tj. ponad trzykrotnie wyższe od wykonania w 2015 r. – 2.756,9 tys. zł.

Na przychody Agencji w 2016 r. składały się w:

- 86,1% dotacja podmiotowa z budżetu państwa w łącznej kwocie 8.101,2 tys. zł, tj. niższej o 1.598,8 tys. zł (16,5%) od planu po zmianach (9.700,0 tys. zł), natomiast wyższej o 5.354,0 tys. zł, tj. prawie trzykrotnie od wykonania w 2015 r. (2.747,2 tys. zł),
- 13,1% równowartość odpisów amortyzacyjnych w łącznej kwocie 1.313,1 tys. zł, tj. niższej o 86,9 tys. zł (6,2%) od planu po zmianach (1.400,0 tys. zł), natomiast wyższej o 1.303,4 tys. zł od wykonania w 2015 r. (9,7 tys. zł).

Dochody Agencji w 2016 r. wyniosły 8.175,9 tys. zł i były o:

- 1.824,1 tys. zł, tj. o 18,2% niższe od planu¹⁷ – 10.000 tys. zł, co wynikało z niższego wykorzystania dotacji z budżetu państwa (dotacji podmiotowej i celowej na inwestycje i zakupy inwestycyjne),
- natomiast były wyższe o 2.442,1 tys. zł, tj. o 42,6% od wykonania w 2015 r. – 5.733,8 tys. zł.

Na dochody Agencji w 2016 r. składały się dotacje z budżetu państwa, w tym w:

- 99,1% dotacja podmiotowa, która była zaliczona również do przychodów,
- 0,9% dotacja celowa na inwestycje i zakupy inwestycyjne w kwocie 74,7 tys. zł, tj. niższej o 225,3 tys. zł, tj. o 75,1% od planu po zmianach (300,0 tys. zł) i niższej o 2.911,8 tys. zł, tj. prawie czterdziestokrotnie od wykonania w 2015 r. (2.986,5 tys. zł).

W 2016 r. poziom finansowania dotacją był wyższy o 42,6% niż w 2015 r. (5.733,8 tys. zł). Wynikało to głównie ze wzrostu wydatków na funkcjonowanie Agencji związanych z planowanym wzrostem zatrudnienia oraz tym, iż 2016 r. był pierwszym pełnym rokiem obrotowym jej funkcjonowania. Dotacje w części niewykorzystanej do końca 2016 r., zostały zwrócone (30 grudnia 2016 r.) na rachunek bankowy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów¹⁸.

W 2016 r. (również w 2015 r.) Agencja nie uzyskała żadnych innych źródeł dofinansowania swojej działalności aniżeli dotacja z budżetu państwa, pomimo że zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 4 ustawy o PAK mogła uzyskać przychody z prowadzonej działalności, a w myśl art. 18 ust. 1 pkt 3 tej ustawy dotacje podmiotowe z budżetu państwa przeznaczone są na dofinansowanie bieżącej działalności Agencji.

P.o. Prezesa Agencji wyjaśnił, że Agencja nie planuje komercyjnego świadczenia usług związanych z doradztwem i edukacją w zakresie możliwości wykorzystania i rozwoju technik kosmicznych i technologii satelitarnych.

Kontrola wykazała, że Agencja podejmowała działania mające na celu udział w projektach, które umożliwiłyby jej uzyskanie zewnętrznych źródeł finansowania, ale m.in. z przyczyn niezależnych od Agencji a związanych np. z udziałem w ich realizacji innych podmiotów, nie przyniosły w 2016 r.

¹⁶ Ustawa budżetowa na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r. (Dz.U. poz. 278, ze zm.).

¹⁷ Wysokość planu dochodów po zmianach pozostała na niezmiennym poziomie w porównaniu do planu ujętego w załączniku nr 11 ustawy budżetowej na 2016 r.

¹⁸ Zgodnie z art. 168 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, dotacje udzielone z budżetu państwa w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego podlegają zwrotowi do budżetu państwa do dnia 31 stycznia następnego roku.

przychodów (jeden z projektów zakładał udział przedstawicieli straży granicznych sześciu krajów strefy Schengen, a w terminie umożliwiającym złożenie wniosku o dofinansowanie projektu Agencja uzyskała odpowiedzi jedynie od przedstawicieli tych służb z trzech krajów). Ponadto Agencja podejmowała działania w celu komercyjnego wykorzystania posiadanego przez nią specjalistycznego oprogramowania, co m.in. z powodu ograniczeń wynikających z umowy licencji, nie było skuteczne.

Na koniec 2016 r. (również 2015 r.) nie wystąpiły należności.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące przychodów i dochodów Polskiej Agencji Kosmicznej przedstawiono w załączniku 1 do niniejszej informacji.

2. Wykonanie planu kosztów i wydatków

Koszty Agencji w 2016 r. wyniosły 9.722,1 tys. zł i były wyższe o 222,1 tys. zł, tj. o 2,3% od określonych w planie finansowym Agencji ujętym w ustawie budżetowej na 2016 r. (9.500,0 tys. zł), natomiast niższe o 1.377,9 tys. zł, tj. o 12,4% od planu po zmianach (11.100,0 tys. zł) i wyższe o 6.881,6 tys. zł, tj. ponad trzykrotnie w porównaniu do 2015 r. (2.840,5 tys. zł).

Koszty poniesione przez Agencję 2016 r. (również w 2015 r.) stanowiły koszty jej funkcjonowania.

Na koszty¹⁹ Agencji składały się:

- głównie, tj. w 52,3% koszty wynagrodzeń w kwocie 5.088,3 tys. zł, które były niższe o 411,7 tys. zł, tj. o 7,5% od planu po zmianach (5.500,00 tys. zł) i wyższe o 3.813,6 tys. zł, tj. prawie czterokrotnie od wykonania w 2015 r. (1.274,7 tys. zł),
- koszty usług obcych w kwocie 1.592,8 tys. zł, które były niższe o 292,2 tys. zł, tj. o 15,5% od planu po zmianach (1.885,00 tys. zł) i wyższe o 863,7 tys. zł, tj. ponad dwukrotnie od wykonania w 2015 r. (729,1 tys. zł),
- amortyzacja w wysokości 1.313,1 tys. zł, która była niższa o 86,5 tys. zł, tj. o 6,2% od planu po zmianach (1.400,0 tys. zł) i wyższa o 1.303,4 tys. zł od wykonania w 2015 r. (9,7 tys. zł),
- składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy w łącznej kwocie 673,1 tys. zł, które były niższe o 281,9 tys. zł, tj. o 29,5% od planu po zmianach (955,0,0 tys. zł) i wyższe o 541,1 tys. zł, tj. ponad pięciokrotnie od wykonania w 2015 r. (132,0 tys. zł),
- pozostałe koszty funkcjonowania w kwocie 652,5 tys. zł, które były niższe o 57,5 tys. zł, tj. o 8,1% od planu po zmianach (710,0 tys. zł) i wyższe o 424,0 tys. zł, tj. prawie trzykrotnie od wykonania w 2015 r. (228,5 tys. zł),
- koszty materiałów i energii w łącznej kwocie 400,5 tys. zł, które były niższe o 219,5 tys. zł, tj. o 35,4% od planu po zmianach (620,0,0 tys. zł) i niższe o 65,9 tys. zł, tj. o 14,1% od wykonania w 2015 r. (466,4 tys. zł).

Największy wpływ na wykonanie kosztów na poziomie niższym o 1.377,9 tys. zł niż wynikało to z planu po zmianach miało niższe o:

- 411,7 tys. zł wykonanie kosztów z tytułu wynagrodzeń, w tym głównie niższe o 277,7 tys. zł koszty z tytułu wynagrodzeń bezosobowych,
- 292,2 tys. zł wykonanie kosztów usług obcych, na które składały się głównie zakup usług pozostałych (§ 4300) oraz opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe (§ 4400),
- 281,9 tys. zł koszty składek na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy,
- 219,5 tys. zł wykonanie kosztów materiałów i energii.

Agencja nie posiadała zatwierdzonego planu zamówień publicznych na 2016 r. Decyzje o dokonaniu wydatków, jak wynika z wyjaśnień byłego Prezesa Agencji, podejmował on w uzgodnieniu

¹⁹ Według rodzajów kosztów wyodrębnionych w ustawie budżetowej na 2016 r.

z Głównym Księgowym na podstawie potrzeb zgłoszonych przez Dyrektorów Departamentów i Oddziałów Terenowych Agencji.

Niepełne wykonanie kosztów z tytułu wynagrodzeń bezosobowych związane było z odstąpieniem od zawarcia umów cywilnoprawnych na opracowanie ekspertyz i analiz dotyczących Krajowego Programu Kosmicznego. Niższe koszty z tytułu składek związane były z zatrudnieniem większej niż planowano liczby żołnierzy, od uposażeń których nie nalicza się składek (z wyjątkiem zdrowotnej) i przebywaniem pracowników na zwolnieniach lekarskich. Niższe koszty usług obcych wynikały m.in. z odstąpienia z powodów formalno-finansowych od realizacji tzw. projektów pilotażowych dotyczących wykorzystywania narzędzi informatycznych do pozyskiwania, przetwarzania i udostępniania danych satelitarnych, które Agencja zamierzała realizować we współpracy z administracją publiczną.

Koszty wynagrodzeń osobowych w 2016 r. wyniosły 4.638,8 tys. zł (tj. 47,7% kosztów ogółem) i były niższe o 161,2 tys. zł, tj. o 3,4% od planu po zmianach (4.800,0 tys. zł), ale wyższe o 3.747,4 tys. zł, tj. ponad pięciokrotnie od wykonania w 2015 r. (891,4 tys. zł). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 9.283,55 zł brutto i było niższe o 2.022,73 zł, tj. o 17,9% niż w 2015 r. (11.306,28 zł).

W 2016 r. zatrudnienie ogółem wyniosło 41,64 etatu (w przeliczeniu na pełne etaty), co stanowiło wzrost o 35,07 etatu, tj. ponad sześciokrotny w porównaniu do 2015 r. (6,57 etatu), z tego liczba etatów:

- zarządu (prezesa oraz wiceprezesów Agencji) wyniosła 2,55 etatu i była wyższa o 1,22 etatu, tj. prawie dwukrotnie niż w 2015 r. (1,33 etatu),
- administracji, tj. pracowników Biura Organizacyjnego wyniosła 14,86 etatu i była wyższa o 12,39 etatu, tj. ponad sześciokrotnie niż w 2015 r. (2,47 etatu).

Spośród 41,64 etatów i kosztów w kwocie 4.638,8 tys. zł, około:

- 65% dotyczyło osób wykonujących pracę w siedzibie Oddziału Terenowego w Warszawie (27,05 etatu i 2.924,1 tys. zł),
- 30% w siedzibie Centrali w Gdańsku (12,60 etatu i 1.502,0 tys. zł),
- 5% w siedzibie Oddziału Terenowego w Rzeszowie (1,99 etatu i 212,7 tys. zł).

Pracę w powyższych Oddziałach wykonywały osoby zatrudnione w Departamentach Agencji, a w Oddziale Terenowym w Warszawie również pracownicy Biura Organizacyjnego. W związku z powyższym, pracownicy wykonujący zadania w oddziałach nie podlegali służbowo dyrektorom tych oddziałów.

Znaczny wzrost kosztów wynagrodzeń w 2016 r. w porównaniu do 2015 r. wynikał głównie z tego, iż 2016 r. był pierwszym pełnym rokiem obrotowym funkcjonowania Agencji (w 2015 r. pierwsze wynagrodzenia z budżetu Agencji wypłacono za maj), a wzrost zatrudnienia ujęto w planie finansowym Agencji na 2016 r. i wynosił on 50 etatów, podczas, gdy wykonanie w 2015 r. wyniosło 24,50 etatów.

Koszty wynagrodzeń bezosobowych w 2016 r. wyniosły 422,3 tys. zł, tj. 4,3% kosztów ogółem i były niższe o 277,7 tys. zł, tj. o 39,7% od planu po zmianach (700,0 tys. zł) i wyższe o 39,0 tys. zł, tj. o 10,2% od wykonania w 2015 r. (383,3 tys. zł).

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń Polskiej Agencji Kosmicznej przedstawiono **w załączniku 2 do niniejszej informacji**.

Agencja w 2016 r. poniosła wydatki w kwocie 8.175,9 tys. zł, tj. 81,8% planu po zmianach (10.000,0 tys. zł). W porównaniu do 2015 r. (5.733,8 tys. zł) były one wyższe, tj. o 2.442,1 tys. zł. Niższe niż plan po zmianach wykonanie wydatków wynikało głównie z niższego aniżeli planowano wykonania wydatków z tytułu wynagrodzeń, w tym bezosobowych, usług obcych, składek na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy oraz na materiały i energię, z przyczyn opisanych w części dotyczącej wykonania planu kosztów Agencji. Ponadto na niższe aniżeli plan po zmianach wykonanie wydatków,

wpływ miało niższe o 225,3 tys. zł wykonanie wydatków majątkowych (wykonanie – 74,7 tys. zł, plan po zmianach – 300,0 tys. zł), co wynikało m.in. z braku planu zamówień publicznych na 2016 r. oraz odstąpienia od realizacji niektórych zadań w 2016 r., a także z uwagi na zbyt krótki okres czasu, od momentu zatwierdzenia zmiany planu finansowego (17 listopada 2016 r.) i uzyskania wiedzy przez p.o. Prezesa Agencji o dotychczasowym poziomie jego wykonania i rozpoznaniu potrzeb w zakresie zamówień publicznych, do zakończenia roku budżetowego.

Wydatki majątkowe w łącznej kwocie 74,7 tys. zł poniesiono na zakup dwóch projektorów multimedialnych, sprzętu komputerowego (w tym dwóch laptopów, UTM²⁰, switcha²¹ i szafy na serwery, kolektora (terminala) danych²² oraz bieżni elektrycznej. Spośród tych wydatków 43,8% (32,7 tys. zł) zostało dokonanych w grudniu 2016 r., a w związku z brakiem planu zamówień publicznych na 2016 r. udokumentowanie potrzeb Agencji w ich zakresie nastąpiło dopiero we wnioskach o udzielenie zamówień (z wyjątkiem jednego zakupu²³, w przypadku, którego nie udokumentowano rozpoznania potrzeb).

Wyższe w 2016 r., w porównaniu do 2015 r., wydatki (o 2.442,1 tys. zł) wynikały głównie ze zwiększonych wydatków na wynagrodzenia, związanych z ujętym w planie finansowym Agencji na 2016 r. – wzrostem stanu zatrudnienia.

Wydatki na funkcjonowanie Agencji wyniosły 8.101,2 tys. zł i były niższe od planu po zmianach (9.700,0 tys. zł) o 1.598,8 tys. zł (16,5%) oraz wyższe od wydatków poniesionych w 2015 r. (2.747,2 tys. zł) o 5.354,0 tys. zł (prawie trzykrotnie). Stanowiły one 99,1% wydatków ogółem.

Szczegółowym badaniem objęto wydatki w łącznej kwocie 1.933,3 tys. zł, tj. 23,6% wydatków Agencji w 2016 r.²⁴ Doboru próby dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających wydatkom Agencji. Próba została wylosowana metodą monetarną (MUS²⁵) spośród 737 zapisów księgowych o łącznej wartości 2.900,5 tys. zł.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatki ponoszono w ramach realizacji ustawowych zadań Agencji, zgodnie z planem finansowym (z wyjątkiem wydatków przekraczających o 85,3 tys. zł kwotę ustaloną w tym planie) oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami (poza opisanymi w niniejszej informacji). Ponadto stwierdzono wydatki, przy dokonywaniu których nie rozdzielono kluczowych obowiązków w zakresie operacji finansowych i gospodarczych oraz nie udokumentowano wyników niektórych wykonanych prac.

W badanej próbie wydatków (1.865,2 tys. zł) pod kątem prawidłowości wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz wyłączenia stosowania ustawy – Prawo zamówień publicznych stwierdzono nieprawidłowość polegającą na udzieleniu zamówienia publicznego na zakup biletów lotniczych z pominięciem tej ustawy.

W wyniku analizy pięciu²⁶ postępowań o udzielenie zamówień publicznych (łączna kwota wydatków w 2016 r. – 66,3 tys. zł), w przypadku, których nie stosowano, ustawy – Prawo zamówień publicznych²⁷, w zakresie opisanym poniżej, stwierdzono naruszenie wewnętrznych regulacji.

²⁰ Unified threat management – wielofunkcyjne zapory sieciowe zintegrowane w postaci jednego urządzenia.

²¹ Urządzenie łączące segmenty sieci komputerowej.

²² Tj. m.in. skaner kodów kreskowych wykorzystywany do inwentaryzacji.

²³ Kolektor danych – 3,7 tys. zł.

²⁴ Odpowiadające im 155 zapisów księgowych.

²⁵ Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

²⁶ Na dostawę telefonów komórkowych – 25,6 tys. zł, bieżni elektrycznej – 15,0 tys. zł, dwóch projektorów multimedialnych – 14,0 tys. zł, albumów – 8,0 tys. zł i kolektora danych – 3,7 tys. zł.

²⁷ Na podstawie art. 4 pkt 8 ustawy – Prawo zamówień publicznych.

W zakresie ponoszenia kosztów i realizacji wydatków, stwierdzono następujące nieprawidłowości.

1. Zatwierdzono do wypłaty i dokonano wydatków w łącznej wysokości 87,0 tys. zł, które o 85,3 tys. zł (tj. 1,0% wydatków ogółem) przekraczały kwotę ustaloną w planie finansowym Agencji na 2016 r. w pozycji – „Pozostałe wydatki na funkcjonowanie” (4 października 2016 r. o 10,1 tys. zł²⁸, a do 14 listopada 2016 r. o kolejne 75,2 tys. zł²⁹). Było to niezgodne z art. 44 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

Powyższe wydatki zatwierdzili do wypłaty: Prezes Agencji (35,0 tys. zł), p.o. Prezesa Agencji (30,0 tys. zł), Wiceprezes ds. Nauki (1,8 tys. zł) i Dyrektor Biura Organizacyjnego (20,2 tys. zł).

Były Prezes Agencji wyjaśnił, że wydatek dokonany 4 października 2016 r. dotyczył wcześniej zaplanowanej i zorganizowanej podróży służbowej, zatem jego niedokonanie spowodowałoby odwołanie podróży i naraziłoby Agencję na straty finansowe oraz wizerunkowe. Wyjaśnił, że projekt zmiany planu finansowego Agencji był gotowy pod koniec sierpnia 2016 r., a doświadczenia z 2015 r. wskazywały, że zmiana zostanie dokonana względnie szybko, co jednak nastąpiło dopiero w listopadzie 2016 r.

Z wyjaśnień p.o. Prezesa Agencji wynika, że w dniu rozpoczęcia pełnienia obowiązków – 10 października 2016 r. plan był już przekroczony, wniosek o zmianę planu został skierowany do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów 22 września 2016 r. i nie istniała możliwość wstrzymania prac Agencji, ponieważ wiązałoby się to z niewykonaniem jej zadań ustawowych.

Wiceprezes ds. Nauki wyjaśnił, że dokonał wydatków, ponieważ pracownikom należał się zwrot poniesionych przez nich kosztów dotyczących delegacji służbowych.

Dyrektor Biura Organizacyjnego nie złożyła wyjaśnień, gdyż w trakcie trwania niniejszej kontroli przebywała na zwolnieniu lekarskim.

NIK nie podziela stanowiska, że dokonanie wydatku 4 października 2016 r. naraziłoby Agencję na straty finansowe, ponieważ w związku z tym wydatkiem, przed jego dokonaniem, Agencja nie zaciągnęła żadnych zobowiązań.

W ocenie NIK, choć wystąpiono o zwiększenie planu finansowego Agencji na 2016 r. w zakresie dotyczącym powyższych wydatków, jednak nie zapobiegło to przekroczeniu planu finansowego w opisanym zakresie. Zmiany tego planu dokonano dopiero 17 listopada 2016 r.

Dokonanie wydatku z przekroczeniem upoważnienia określonego planem finansowym stanowiło naruszenie dyscypliny finansów publicznych (art. 11 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych³⁰).

2. Nie ustalono mechanizmów kontrolnych zapewniających rozdzielenie kluczowych obowiązków w zakresie operacji finansowych i gospodarczych w przypadku siedmiu umów cywilnoprawnych³¹ (na ich podstawie, dokonywano w 2016 r. wydatków w łącznej kwocie 341,9 tys. zł – tj. 4,2% wydatków ogółem), w przypadku których Prezes Agencji samodzielnie dokonał: wyboru podmiotów, ustalenia wysokości ich wynagrodzenia oraz zatwierdził do wypłaty rachunki będące jedynym dokumentem potwierdzającym odbiór prac.

Z wyjaśnień byłego Prezesa Agencji wynika, że osoby, z którymi zawarł umowy o doradztwo zostały wybrane z dosyć wąskiego grona, ponieważ „poza nimi jest w Polsce może jeszcze pięć osób

²⁸ Wykonanie 470,1 tys. zł, plan 460,0 tys. zł.

²⁹ Wykonanie 545,3 tys. zł, plan 460,0 tys. zł

³⁰ Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz.168, ze zm.).

³¹ Pięć dotyczyło usług doradczych – umowa: nr 2015/49 z 2 listopada 2015 r., nr 2015/52 z 6 listopada 2015 r., nr 2015/42 z 25 września 2015 r., nr 2016/15 z 11 kwietnia 2016 r., nr 2015/41 z 25 września 2015 r., a dwie obsługi finansowej – umowa: nr 2016/01 z 4 stycznia 2016 r., nr 02/2016 z 4 stycznia 2016 r.

o więcej niż 35-letnim doświadczeniu w działalności kosmicznej, z czego trzy zasiadają w Radzie Agencji (...) i nie mogły zostać zaangażowane, jako eksperci”. Ponadto wyjaśnił, że jest specjalistą z czterdziestoletnim stażem w działalności kosmicznej i posiadał odpowiednią wiedzę, by dokonać rozeznania rynku w zakresie ich wyboru. Były Prezes wyjaśnił, że osoby, z którymi zawarł umowy o obsługę finansową wybrał na podstawie ich „publicznie dostępnego dorobku” oraz tego, iż wcześniej współpracowały z Agencją.

W ocenie NIK działanie byłego Prezesa polegające na skupieniu wszystkich wskazanych kompetencji w jednym ręku, nie podważając dorobku zawodowego powyższych osób, z którymi zawarł umowy, stanowiło naruszenie standardu nr 14 kontroli zarządczej, określonego w Komunikacie Nr 23 Ministra Finansów³² zgodnie, z którym powinien istnieć mechanizm kontroli dotyczący operacji finansowych i gospodarczych polegający na podziale kluczowych obowiązków.

Trzy³³ z powyższych umów zostały rozwiązane lub wypowiedziane, a cztery³⁴ wygasły w związku z upływem terminu ich obowiązywania.

3. Trzech doradców (ekspertów) nie przedłożyło żadnej notatki z aktywności w ramach świadczonego doradztwa na koniec miesiący, za które otrzymali w 2016 r. wynagrodzenie, choć taki obowiązek wynikał z postanowień § 1 ust. 3 zawartych z nimi umów³⁵. Pomimo tego wypłacono tym osobom środki w łącznej kwocie 133,9 tys. zł (tj. 1,6% wydatków ogółem).

Z wyjaśnień byłego Prezesa Agencji, który dokonał zatwierdzenia 23 rachunków wynika, że odstąpił od tego obowiązku, ponieważ aktywność ekspertów dotyczyła głównie spraw bieżących, w których często zadawał pytania lub prosił o opinie ad hoc, bez wcześniejszego przygotowania interlokutorów, co do zakresu tematycznego porad eksperckich. Ponadto wyjaśnił, że te osoby na podstawie zawartych umów przedłożyły opracowania/opinie.

Z wyjaśnień p.o. Prezesa Agencji, który dokonał zatwierdzenia pięciu rachunków wynika, że dokonał wydatku, ponieważ umowy dotyczyły również gotowości do świadczenia doradztwa, a ponadto jedną z tych umów wypowiedział w 2016 r., a dwie wygasły w związku z upływem terminu ich obowiązywania.

W ocenie NIK powyższe wyjaśnienia nie uzasadniają nieegzekwowania notatek, do których sporządzenia zobowiązywały postanowienia umów, a przedłożone opracowania bądź opinie nie potwierdzały comiesięcznej aktywności ekspertów w zakresach wskazanych w umowach.

4. W trzech umowach cywilnoprawnych³⁶ nie zawarto postanowień zobowiązujących zleceniobiorców do dokumentowania wykonanych prac, ani nie wyznaczono pracowników Agencji odpowiedzialnych za ich odbiór, czym w ocenie NIK, w należyty sposób nie zabezpieczono interesów Agencji. Dokonanie wydatków (w 2016 r. – 127,0 tys. zł) pomimo braku dokumentów potwierdzających wykonanie prac stanowiło działanie nierzetelne z punktu gospodarowania środkami publicznymi oraz naruszenie zasady jawności i przejrzystości finansów publicznych.

Były Prezes Agencji stwierdził, że nie dokumentowano wyników prac wskazanych w dwóch pierwszych umowach, ponieważ uznał, że nie było takiej potrzeby i miał zaufanie do osób realizujących te umowy, a w przypadku trzeciej umowy, doradca odmówił dokumentowania wyników swojej pracy, zatem poprzestano na ustnych wyjaśnieniach, a wyniki jego pracy nie budziły zastrzeżeń.

³² Komunikat Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. U. MF z 2009 r. poz. 84).

³³ Dwie dotyczące usług doradczych i jedna dotycząca obsługi finansowej.

³⁴ Trzy dotyczące usług doradczych i jedna dotycząca obsługi finansowej.

³⁵ Umowa: nr 2015/49 z 2 listopada 2015 r., nr 2015/52 z 6 listopada 2015 r. i nr 2016/15 z 11 kwietnia 2016 r.

³⁶ Umowa nr: 2016/01 z 4 stycznia 2016 r. i aneks nr 1 z 27 czerwca 2016 r., 02/2016 z 4 stycznia 2016 r., 2015/41 z 25 września 2015 r.

Ponadto były Prezes podał, że osoby, z którymi zawarł umowy o obsługę finansową były pracownikami Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (dalej: „KPRM”) i współpracowały z Agencją w pierwszym okresie jej powstawania, a później zostały zatrudnione do obsługi finansowej Agencji (do czasu wyłonienia w konkursie Głównego Księgowego i jego pełnego wdrożenia do pełnienia obowiązków). Osoba, której dotyczyła pierwsza z powyższych umów część pracy dla Agencji, polegającej głównie na krótkich bieżących konsultacjach telefonicznych, świadczyła również w ramach godzin pracy w KPRM.

Pierwsza z umów wygasła w 2016 r. związku z upływem terminu jej obowiązywania, kolejne dwie zostały w 2016 r. rozwiązane lub wypowiedziane³⁷.

5. W 2016 r. udzielono zamówień publicznych związanych z zakupem biletów lotniczych (krajowych i zagranicznych) o łącznej wartości 205,9 tys. zł netto (49,3 tys. euro), tj. 210,5 tys. zł brutto (2,6% wydatków ogółem) z pominięciem ustawy – Prawo zamówień publicznych, pomimo iż w 2016 r. zawarto umowę zlecenia o wartości 8,0 tys. zł, której przedmiotem było m.in. opracowanie dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, na „Zakup usług w zakresie obsługi podróży służbowych i zagranicznych”.

Z wyjaśnień byłego Prezesa Agencji wynika, że wskazana dokumentacja została opracowana i przekazana Dyrektorowi Biura Organizacyjnego. Były Prezes stwierdził, że nie monitorował, czy postępowanie zostało wszczęte, ponieważ skupił się głównie na działalności merytorycznej Agencji. Ponadto wyjaśnił, że planowanie podróży służbowych było znacznie utrudnione m.in. w związku z bardzo dużą liczbą wyjazdów nieplanowanych ale koniecznych oraz z niejasnym podziałem kompetencji i dualizmem przepisów, w wyniku czego część wyjazdów zaplanowanych przez Agencję zrealizowały inne resorty, przede wszystkim Ministerstwo Rozwoju. Wyjaśnił, że plan wyjazdów uległ w trakcie roku istotnej rewizji i ostatecznie tylko około 50% podróży odpowiadało planowi, reszta wynikała z bieżących potrzeb Agencji. Wskazał, że przy przyjętych ograniczeniach w planie wydatki z tego tytułu nie przekroczyłyby w 2016 r. 30 tys. euro.

W ocenie NIK wyjaśnienia te nie znajdują potwierdzenia w wysokości dokonanych wydatków z tytułu zakupu biletów lotniczych, ponieważ do 7 października 2016 r. wyniosły one już – 157,4 tys. zł netto, tj. 37,7 tys. euro, a na same bilety zagraniczne wydano 150,5 tys. zł netto, tj. 36,0 tys. zł euro. Zatem istniały przesłanki do udzielenia zamówienia publicznego zgodnie z ustawą – Prawo zamówień publicznych.

Udzielenie zamówienia publicznego wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych stanowiło naruszenie dyscypliny finansów publicznych (art. 17 ust. 1b pkt 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych).

6. W 2016 r. udzielono pięciu zamówień publicznych (na które wydatkowano łącznie 55,4 tys. zł netto) z naruszeniem postanowień Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Agencji³⁸, w tym m.in. nie sporządzono protokołu z rozeznania rynku na zakup telefonów komórkowych (20,8 tys. zł netto), nie udokumentowano przeprowadzenia rozeznania rynku w formie wysłania zaproszeń do składania ofert ani zamieszczenia zaproszenia w Biuletynie Informacji Publicznej Agencji oraz nie sporządzono protokołu z rozeznania rynku na zakup bieżni elektrycznej (12,2 tys. zł netto), dwóch projektorów multimedialnych (11,4 tys. zł netto) i albumów „KOSMOS” (8,0 tys. zł netto) oraz nie sporządzono wniosku o udzielenie zamówienia publicznego na zakup kolektora danych (3,0 tys. zł netto).

³⁷ Umowa o doradztwo została rozwiązana na zasadzie porozumienia stron, a umowa o obsługę finansową została wypowiedziana na podstawie zapisów tej umowy, iż „Zleceniobiorca może wypowiedzieć umowę przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, w formie pisemnej z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia [...]”.

³⁸ Załącznik do Zarządzenia Nr 13 Prezesa Polskiej Agencji Kosmicznej z dnia 6 maja 2016 r. w sprawie nadania regulaminu udzielania zamówień publicznych w Polskiej Agencji Kosmicznej.

Z wyjaśnień p.o. Prezesa Agencji wynika, że:

- w zakresie dostawy telefonów komórkowych, zaproszenie do składania ofert zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej Agencji, a otrzymane oferty załączono do wniosku o udzielenie zamówienia publicznego, zatem niesporządzenie protokołu z rozeznania rynku nie miało wpływu na zabezpieczenie interesów zamawiającego,
- w zakresie dostawy bieżni elektrycznej rozeznanie rynku zostało przeprowadzone u potencjalnych dostawców w liczbie zgodnej z powyższym Regulaminem, co udokumentowano w notatce służbowej,
- pracownik odpowiedzialny za realizację zamówienia na dostawę dwóch projektorów otrzymał informacje o cenach proponowanych przez dostawców, zatem „uchybiecie” procedurą wewnętrzną nie miało wpływu na zabezpieczenie interesów zamawiającego,
- rozeznanie rynku dotyczące zakupu albumów zostało przeprowadzone w sklepach stacjonarnych,
- zakupu kolektora danych dokonano niezgodnie z wewnętrznymi regulacjami, ponieważ wybrany dostawca był jedynym, który gwarantował dostarczenie sprzętu zgodnego z systemem finansowo-księgowym funkcjonującym w Agencji oraz pełną konfigurację i szkolenie, niemniej jednak nie udokumentowano, na jakiej podstawie powzięto taką wiedzę. Informacja o dokonanych zakupach została przekazana Kierownikowi Zamawiającego na etapie płatności za fakturę. W celu wyeliminowania analogicznych sytuacji w przyszłości p.o. Prezesa Agencji przeprowadził rozmowy upominające z pracownikiem oraz jego bezpośrednim przełożonym,
- z uwagi na to, iż ww. zakupy były jednorazowe, podjęto decyzję o zawarciu umowy ustnej bez stosowania wewnętrznych regulacji w zakresie obowiązku zawarcia umowy w formie pisemnej, a zapisy Regulaminu zostaną zmienione w sposób umożliwiający realizację zakupów jednorazowych bez konieczności zawierania umowy w formie pisemnej.

Zdaniem NIK powyższe wyjaśnienia nie uzasadniają naruszenia zasad zaciągania zobowiązań określonych w Regulaminie udzielania zamówień publicznych.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące kosztów i wydatków Polskiej Agencji Kosmicznej przedstawiono w załączniku 1 do niniejszej informacji.

3. Gospodarowanie wolnymi środkami

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Agencja nie posiadała środków pieniężnych na rachunkach bankowych z wyjątkiem rachunku Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. W 2016 r. ze środków na rachunkach bankowych prowadzonych w Banku Gospodarstwa Krajowego Oddział w Gdańsku, uzyskano odsetki w łącznej kwocie 0,6 tys. zł, które przekazano na rachunek bankowy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. W 2016 r. nie wystąpiły sytuacje zagrażające płynności finansowej Agencji.

4. Wykonanie zadań

W ramach budżetu zadaniowego Agencja realizowała w 2016 r. podzadanie nr 6.1.9. i działanie nr 6.1.9.1. – Badanie i rozwój technologii kosmicznych oraz ich zastosowanie dla celów naukowych, gospodarczych i obronnych³⁹, których celem było zapewnienie stabilnych i sprzyjających rozwojowi warunków funkcjonowania przedsiębiorców.

Miernikiem ich realizacji była liczba podmiotów gospodarczych, którym udzielono wsparcia niefinansowego (pomoc de minimis, konsultacje, ekspertyzy). W 2016 r. osiągnięto ten miernik na poziomie 42, co oznaczało, że Agencja udzieliła wsparcia 42 podmiotom gospodarczym (polegającego m. in. na: poradach dotyczących polskiego sektora kosmicznego i współpracy z innymi firmami

³⁹ W ramach funkcji państwa nr 6 – Polityka gospodarcza kraju, zadania nr 6.1. – „Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki”.

oraz jednostkami naukowo-badawczymi, pomocy w rejestracji w systemie przetargowym EMITS⁴⁰, prezentacji Programu Wsparcia Polskiego Przemysłu, programów Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA), możliwości udziału w konkursach organizowanych przez Komisję Europejską w ramach Horyzont 2020, w tym umówieniu podstawowych zasad konkursowych), tj. liczbie ponad dwukrotnie większej od minimalnej liczby 20 podmiotów, którym takiego wsparcia zamierzano udzielić. Wyższe aniżeli planowano wykonanie miernika związane było m.in. z brakiem możliwości zaplanowania jego wartości na podstawie konkretnych, mierzalnych i zweryfikowanych danych z lat ubiegłych, ponieważ 2016 r. był pierwszym pełnym rokiem obrotowych funkcjonowania Agencji, zatem jego wysokość ustalono na podstawie wykonania w 2015 r. Ponadto stopień realizacji tego miernika wynikał z zainteresowania podmiotów działalnością Agencji i udzielanego przez nią wsparcia, możliwością ubiegania się i realizacji kontraktów, o które mogły ubiegać się te podmioty oraz aktywnością Agencji w zakresie propagowania oferowanych usług doradczych i konsultacji.

Stopień wykonania miernika monitorowano poprzez sporządzanie, co kwartał zestawienia udzielonych konsultacji i pomocy. Z wyjaśnień p.o. Prezesa Agencji wynika, że w celu podniesienia, jakości udzielonej pomocy oraz planowania jej intensywności w kolejnych latach, analizowano dane dotyczące potrzeb przemysłu oraz statystyki podmiotów, którym udzielono wsparcia, na podstawie dokumentów z przebiegu spotkań oraz zakresu udzielonej pomocy. W celu zwiększenia wykonania miernika przez Agencję w następnych latach zaplanowano m.in. ogłoszenie konkursu o uzyskanie bezpłatnych konsultacji, spotkania branżowe oraz budowę systemu informacji o polskim sektorze kosmicznym.

W 2016 r. Agencja realizowała zadania określone w art. 3 ust. 1 i 2 ustawy o PAK, chociaż część z tych zadań realizowana była w ograniczonym zakresie. Natomiast jedno zadanie, polegające na prowadzeniu rejestru obiektów w przestrzeni kosmicznej na zasadach określonych w Konwencji o rejestracji obiektów wypuszczonych w przestrzeń kosmiczną⁴¹, nie było realizowane, z powodu braku przepisów określających treść rejestru oraz sposób jego prowadzenia, co na mocy powyższej Konwencji powinno określić zainteresowane państwo rejestrujące.

Realizowane zadania polegały m.in. na:

- sprawowaniu doradztwa w dziedzinie użytkowania przestrzeni kosmicznej uczestniczeniu w procesie konsultacji dotyczącym polskiej aktywności w dziedzinie badań i użytkowania przestrzeni kosmicznej;
- podejmowaniu oraz wspieraniu działań na arenie międzynarodowej na rzecz promocji polskiej gospodarki i myśli naukowej w dziedzinie użytkowania przestrzeni kosmicznej;
- zapewnianiu spójności polskiej polityki kosmicznej realizowanej w ramach programów narodowych i międzynarodowych;
- sprawowaniu doradztwa w dziedzinie użytkowania przestrzeni kosmicznej;
- przeprowadzaniu działań inicjujących przygotowanie Polski do aplikacji do Programu Unii Europejskiej Ram Wsparcia Obserwacji i Śledzenia Obiektów Kosmicznych⁴²;
- przygotowywaniu analiz i raportów z zakresu badań i użytkowania przestrzeni kosmicznej oraz ich wykorzystywania w różnych sektorach gospodarki, a także w obszarach obronności i bezpieczeństwa państwa;
- prowadzeniu działalności edukacyjnej w zakresie badania i użytkowania przestrzeni kosmicznej, a także wspieraniu organizacji i przedsięwzięć promujących sprzyjające warunki dla podejmowania działań rozwojowo-badawczych w dziedzinie użytkowania przestrzeni kosmicznej.

⁴⁰ Oficjalny, elektroniczny systemem pocztowym Europejskiej Agencji Kosmicznej, obsługujący swoje zaproszenie do przetargów (ITT) oraz istotne informacje dotyczące zamówień na ESA.

⁴¹ Dz. U. z 1979 r. Nr 5 poz. 22.

⁴² Space Surveillance and Tracking – SST.

Zadania realizowane przez Agencję w niepełnym zakresie, jak wyjaśnił p.o. Prezesa Agencji, z uwagi na ograniczone możliwości finansowe i kadrowe, dotyczyły:

- badań i rozwoju techniki kosmicznej, w tym inżynierii satelitarnej oraz ich zastosowania dla celów użytkowych, gospodarczych, obronnych, bezpieczeństwa państwa oraz naukowych (art. 3 ust. 1 ustawy o PAK), Agencja nie prowadziła badań, natomiast pracowała nad wnioskami o dofinansowanie projektów badawczych oraz zleciła opracowanie studiów wykonalności dotyczących m.in. badań i rozwoju techniki kosmicznej,
- inicjowania, przygotowywania oraz wdrażania założeń, głównych kierunków badań i programów rozwoju o istotnym znaczeniu dla interesu narodowego i gospodarki państwa w dziedzinie badania i użytkowania przestrzeni kosmicznej (art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy o PAK), Agencja nie opracowała Krajowego Programu Kosmicznego, który ma stanowić jedno z narzędzi realizacji Polskiej Strategii Kosmicznej w perspektywie do 2030 r. oraz ostatecznie odstąpiono z powyższych powodów od realizacji projektów dotyczących wykorzystywania narzędzi informatycznych do pozyskiwania, przetwarzania i udostępniania danych satelitarnych, które Agencja zamierzała realizować we współpracy z administracją publiczną.

NIK zauważa, że w kontrolowanym okresie faktyczna struktura organizacyjna Agencji była niezgodna z określoną w statucie PAK. W Oddziale Terenowym Agencji w Warszawie oraz w Rzeszowie nie utworzono wydziałów, zespołów ani samodzielnych stanowisk, wbrew przepisom § 4 ust. 4 statutu Agencji.

Z wyjaśnień byłego Prezesa Agencji wynika, że decyzje o strukturze organizacyjnej podjął przed wejściem w życie statutu Agencji, zatem, gdy wszedł on w życie podjął decyzję o powierzeniu dyrektorom oddziałów roli administracyjno-merytorycznej, z naciskiem na administrowanie, tak aby wykluczyć konflikt kompetencji ze skonstruowaną już strukturą Agencji.

P.o. Prezesa Agencji nie wyjaśnił, dlaczego w okresie, w którym pełnił obowiązki Prezesa Agencji nie utworzono wydziałów, zespołów oraz samodzielnych stanowisk pracy w oddziałach terenowych Agencji. Wyjaśnił, że jedną z rekomendacji kontroli wewnętrznej była zmiana regulaminu organizacyjnego w tym zakresie, „obecnie zmiany regulaminu organizacyjnego są w fazie projektu”.

Dyrektorzy Oddziału Terenowego w Rzeszowie (w 2016 r. funkcję tę pełniły dwie osoby) wyjaśnili, że wykonywali wszystkie zadania „w ścisłym porozumieniu i we współpracy z Departamentem Strategii i Współpracy Międzynarodowej PAK”.

Dyrektor Oddziału Terenowego w Warszawie wyjaśnił, że uczestniczył w posiedzeniach Sejmowej Komisji Finansów Publicznych – jako przedstawiciel Agencji, podejmował współpracę z samorządowcami, Wojewodami, Marszałkami Województwa Mazowieckiego i Lubuskiego oraz przedstawiał zadania i potrzeby Agencji na spotkaniach z członkami Zespołu Parlamentarnego ds. Przestrzeni Kosmicznej w Sejmie RP, niemniej jednak jego działania koncentrowały się na „zapewnieniu dobrych warunków pracy dla pracowników Departamentu i Prezesa Agencji, którzy wykonują swoje zadania w Warszawie”.

Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła ustalenia, w ramach budżetu zadaniowego Agencji, tylko jednego celu i miernika. W ramach realizacji tego miernika Agencja udzieliła 42 podmiotom gospodarczym wsparcia niefinansowego, polegającego przede wszystkim na różnego rodzaju konsultacjach i ekspertyzach. Co prawda tym samym zrealizowano zaplanowany miernik, jednak jak wynikało z wyjaśnień p.o. Prezesa Agencji, odnosił się on głównie do trzech⁴³, spośród 16 zadań wymienionych w art. 3 ust. 2 ustawy o PAK.

⁴³ Zapewnianie spójności polskiej polityki kosmicznej realizowanej w ramach programów narodowych i międzynarodowych, w tym programów Unii Europejskiej (art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy o PAK), analizowanie, pod względem ekonomicznym i technicznym, realizacji projektów przygotowywanych i wdrażanych przez polskie podmioty w ramach programów,

Według p.o. Prezesa Agencji przedsiębiorcy będą jej głównymi interesariuszami i „większość departamentów bezpośrednio jak i pośrednio będzie podejmować działania na rzecz rozwoju i podniesienia kompetencji podmiotów gospodarczych”.

W ocenie NIK w konsekwencji przyjętych przez Agencję rozwiązań w ramach budżetu zadaniowego, do realizacji podzadania i działania „Badanie i rozwój technologii kosmicznych oraz ich zastosowanie dla celów naukowych, gospodarczych i obronnych”, których celem było zapewnienie stabilnych i sprzyjających rozwojowi warunków funkcjonowania przedsiębiorców, przypisano wszystkie koszty i wydatki Agencji w 2016 r. Zatem, zgodnie danymi wynikającymi ze sprawozdań z budżetu zadaniowego, zostały one poniesione wyłącznie na udzielenie wsparcia powyższym 42 podmiotom gospodarczym.

5. Sprawozdania

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez Agencję następujących sprawozdań: Rb-35⁴⁴, Rb-40⁴⁵, Rb-Z⁴⁶ i Rb-N⁴⁷ za IV kwartał 2016 r. oraz Rb-BZ2⁴⁸ za 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli, z wyjątkiem opisanych zawyżeń oraz zaniżeń kosztów i wydatków, które zostały opisane w części dotyczącej ksiąg rachunkowych, pozytywnie zaopiniowała sprawozdania za IV kwartał 2016 r. z wykonania planu finansowego Agencji oraz sprawozdania za IV kwartał 2016 r. w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania zostały sporządzone na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. System kontroli zarządczej nie w pełni zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości i rzetelności sporządzonych sprawozdań.

Kwoty wykazane w wymienionych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, z wyjątkiem danych w kolumnie nr 7 „plan” w sprawozdaniu Rb-35 za IV kwartał 2016 r. oraz wykonania kosztów w układzie budżetu zadaniowego w sprawozdaniu Rb-BZ2 za 2016 r. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo⁴⁹ i prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym, z wyjątkiem nieprawidłowości opisanych w części dotyczącej ksiąg rachunkowych.

W sprawozdaniu Rb-35 za IV kwartał 2016 r., w zakresie planu w poszczególnych paragrafach klasyfikacji budżetowej w kolumnie nr 7 „plan” w dziale B wykazano dane, które nie wynikały z ewidencji księgowej.

Zdaniem Głównego Księgowego Agencji „nie ma aktów regulujących konieczność wprowadzenia planowanych kosztów i wydatków do ksiąg rachunkowych”.

NIK nie podziela tego stanowiska, ponieważ zgodnie z § 16 ust. 3 pkt 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań⁵⁰, w sprawozdaniu Rb-35 w dziale B. w kolumnie „plan” wykazuje się planowane wydatki w szczególności: dział, rozdział, paragraf, a zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

---

o których mowa w pkt 2 (art. 3 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy), sprawowanie doradztwa w dziedzinie użytkowania przestrzeni kosmicznej (art. 3 ust. 2 pkt 8 ustawy o PAK).

⁴⁴ Sprawozdanie z wykonania planu dochodów i wydatków Agencji.

⁴⁵ Sprawozdanie z wykonania, określonego ustawie budżetowej na 2016 r. planu finansowego Agencji – kontroli poddano korektę sprawozdania przekazaną Kancelarii Prezesa Rady Ministrów 28 lutego 2017 r.

⁴⁶ Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji

⁴⁷ Kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych.

⁴⁸ Roczne sprawozdanie z wykonania planu finansowego agencji wykonawczej w układzie zadaniowym.

⁴⁹ Zostały przekazane do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, w terminach dotyczących przekazania ich ministrowi nadzorującemu agencje wykonawcze określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym.

⁵⁰ Załącznik 37 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

W sprawozdaniu Rb-BZ2 za 2016 r. wykazano dane w kwocie wyższej o 1.313,1 tys. zł niż wynikająca z ewidencji księgowej dotyczącej budżetu zadaniowego Agencji. Było to niezgodne z § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (kwoty kosztów wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych tych jednostek).

Główna Księgowa podała, że powyższe związane było z nieprowadzeniem ewidencji księgowej w układzie klasyfikacji budżetu zadaniowego w zakresie kosztów dotyczących amortyzacji, a w 2017 r. – taka ewidencja została wprowadzona.

W Agencji, w ramach istniejącego systemu kontroli zarządczej, nie opracowano pisemnych procedur w zakresie identyfikacji ryzyk wpływających na realizację zadań w obszarze sprawozdawczości i prowadzenia ksiąg rachunkowych, a istniejące mechanizmy kontrolne nie zapewniały w pełni prawidłowości i rzetelności sporządzonych sprawozdań. Z wyjaśnień p.o. Prezesa Agencji wynika, że w Agencji nie opracowano pisemnych procedur sporządzania sprawozdań budżetowych oraz z operacji finansowych, ponieważ uznano za wystarczające sporządzanie sprawozdań na podstawie „instrukcji załączonej do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej”. Zdaniem NIK było to działanie niewystarczające, a wprowadzenie pisemnych procedur w zakresie identyfikacji powyższych ryzyk jest w szczególności istotne w przypadku, gdy sprawozdania były sporządzane, sprawdzane, jak i podpisywane przez Głównego Księgowego Agencji.

6. Księgi rachunkowe

Badanie prawidłowości ksiąg rachunkowych Agencji przeprowadzono na próbie 155 zapisów księgowych o łącznej wartości 1.933,3 tys. zł wylosowanej metodą monetarną MUS.

Stwierdzono, że dowody księgowe sporządzono prawidłowo pod względem formalnym, z wyjątkiem dwóch dowodów na łączną kwotę 3,7 tys. zł, w przypadku których Główna Księgowa wskazała datę dokonania wstępnej kontroli inną aniżeli faktyczna, Prezes Agencji nie wpisał daty zatwierdzenia ich do wypłaty, natomiast datę tę wpisał pracownik Agencji, który takiego zatwierdzenia faktycznie nie dokonał⁵¹. Operacje gospodarcze udokumentowane 155 dowodami właściwie ujęto w księgach rachunkowych, z wyjątkiem jednego dowodu księgowego na kwotę 4,7 tys. zł, który zaksięgowano w niewłaściwym miesiącu.

W trakcie kontroli nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które wskazywałyby, że księgi rachunkowe, stanowiące podstawę sporządzenia sprawozdań Agencji obejmujące zapisy dotyczące przychodów i dochodów, kosztów i wydatków oraz związanych z nimi zobowiązań prowadzone były nieprawidłowo, choć stwierdzono zaklasyfikowanie jednego wydatku o łącznej wartości 9,3 tys. zł do niewłaściwego paragrafu klasyfikacji budżetowej.

Płatności były dokonywane terminowo, z wyjątkiem dwóch przypadków⁵², w których płatność nastąpiła 4 i 20 dni po terminie. Jak wyjaśniła Główna Księgowa w pierwszym przypadku „przedłużało się zidentyfikowanie osoby korzystającej z usługi hotelowej”, w drugim przypadku płatność nastąpiła po przedłożeniu rachunku.

W zakresie ksiąg rachunkowych, stwierdzono następujące nieprawidłowości.

1. W ewidencji księgowej, jak wyjaśniła Główna Księgowa – omyłkowo, ujęto wydatek na zakup materiałów promocyjnych (etui, pióro kulkowe, pamięć USB) w kwocie 9,3 tys. zł w § 4300 – zakup usług pozostałych zamiast w § 4210 – zakup materiałów i wyposażenia. Było to niezgodnie

⁵¹ Dowody: DEL/2016/10/6 (WB_BW/2016/10/7/23) – 0,9 tys. zł i DEL/2016/10/36 (WB_BW/2016/10/8/11) – 2,7 tys. zł, w których wskazano datę zatwierdzenia do wypłaty przez Prezesa Agencji (11 i 12 października 2016 r.), tj. po upływie pełnienia funkcji Prezesa.

⁵² PK/2016/10/79/1, faktura nr F 031611093 za usługę hotelową i LP/2016/11/8/1 lista plac z tytułu umów zlecenia

z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia w sprawie klasyfikacji dochodów i wydatków⁵³. W konsekwencji powyższego w sprawozdaniu:

- Rb-35 za IV kwartał 2016 r. zawyżono o kwotę 9,3 tys. zł wydatki w § 4300 i zaniżono o tę kwotę wydatki w § 4210;
- Rb-40 za IV kwartał 2016 r. zawyżono wydatki i koszty usług obcych o tę kwotę i zaniżono wydatki i koszty materiałów i energii.

2. W ewidencji księgowej ujęto jeden dowód księgowy na kwotę 4,7 tys. zł⁵⁴ w niewłaściwym miesiącu⁵⁵. Było to niezgodne z obowiązującą do dnia 30 kwietnia 2016 r. polityką rachunkowości⁵⁶ (część III pkt 18).

Z wyjaśnień Głównego Księgowego wynika, że faktura wpłynęła do PAK 10 lutego 2016 r. jednak do pracownika zajmującego się wprowadzaniem dokumentów dotarła w późniejszym terminie.

W ocenie NIK powyższe wyjaśnienia nie uzasadniały naruszenia zapisów obowiązującej polityki rachunkowości.

3. W sposób nierzetelny: dokumentowano daty zatwierdzenia dowodów księgowych do wypłaty oraz dokonano wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczej i finansowej z planem finansowym Agencji, tj.:

- na 28 dowodach księgowych (na łączną kwotę 17,8 tys. zł) były Prezes Agencji nie wskazał daty zatwierdzenia dowodów do wypłaty, a data dokonania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczej i finansowej z planem finansowym Agencji wydatków, której dokonała Główna Księgowa Agencji była późniejsza (11 i 12 października 2016 r. oraz 9 listopada 2016 r.), aniżeli pełnienie przez Prezesa Agencji tej funkcji – do 7 października 2016 r.;
- na zatwierdzeniu do wypłaty jednego spośród powyższych dowodów widnieje pieczęć byłego Prezesa Agencji, podczas gdy wyjazd służbowy, którego dotyczył ten wydatek (109,00 zł) zakończył się 7 października 2016 r. o godz. 23:45,
- na dwóch dowodach (3,7 tys. zł) wskazano datę zatwierdzenia do wypłaty przez Prezesa Agencji (11 i 12 października 2016 r.), tj. po upływie pełnienia funkcji Prezesa.

Były Prezes Agencji stwierdził, że zatwierdzenia do wypłaty „zwykle” dokonywał po zatwierdzeniu ich przez Głównego Księgowego. W zakresie dowodu, na którym widnieje jego pieczęć zeznał, że nie wie czy to jest jego podpis.

Główna Księgowa Agencji nie wyjaśniła przyczyn wskazania daty dokonania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczej i finansowej innej aniżeli faktycznie dokonano tej czynności. Wskazała jedynie, że dowody do rozliczenia wpłynęły do Centrali „w terminie późniejszym”. Wyjaśniła, że były Prezes Agencji dokonał zatwierdzenia do wypłaty wydatku dotyczącego wyjazdu służbowego, który zakończył się 7 października 2016 r. o godz. 23:45, a pracownik Agencji oświadczyła, że omyłkowo wpisała daty na dwóch dowodach księgowych przy podpisie byłego Prezesa Agencji, ponieważ dowody te wpłynęły do Centrali Agencji bez wskazania daty dokonania tej czynności.

W ocenie NIK niewpisywanie przez byłego Prezesa Agencji dat zatwierdzenia wydatku do wypłaty, wskazanie dat dokonania tej czynności przez osobę, która jej faktycznie nie dokonała oraz wskazanie przez Głównego Księgowego dat dokonania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczej i finansowej innej aniżeli faktycznie miało to miejsce, stanowiło działanie nierzetelne.

⁵³ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1053, ze zm.).

⁵⁴ PK nr 2016/02/27/1

⁵⁵ W lutym, zamiast w styczniu 2016 r.

⁵⁶ Zarządzenie nr 8/2015 z dnia 29 grudnia 2015 r. Prezesa Polskiej Agencji Kosmicznej w sprawie wprowadzenia zasad polityki rachunkowości, ze zm.

IV. Informacje dodatkowe

W wystąpieniu pokontrolnym z dnia 28 kwietnia 2017 r. skierowanym do Polskiej Agencji Kosmicznej, Najwyższa Izba Kontroli wniosowała o podjęcie działań zapewniających:

- 1) ponoszenie wydatków w wysokościach nieprzekraczających kwot ustalonych w planie finansowym,
- 2) przy zawieraniu i realizacji umów cywilnoprawnych:
  - rozdzielenie kluczowych obowiązków w zakresie operacji finansowych i gospodarczych,
  - wzmocnienie nadzoru nad realizowaniem wszystkich postanowień w nich zawartych,
  - rzetelne rozliczanie wyników prac w nich określonych,
- 3) udzielanie zamówień publicznych zgodnie z ustawą – Prawo zamówień publicznych,
- 4) wzmocnienie nadzoru nad:
  - dokonywaniem wydatków zgodnie z wewnętrznymi regulacjami,
  - prawidłowym klasyfikowaniem wydatków oraz ujmowaniem dowodów księgowych w ewidencji księgowej, we właściwych miesiącach,
  - zatwierdzaniem dowodów księgowych do wypłaty oraz dokonywaniem ich wstępnej kontroli,
- 5) prowadzenie ewidencji księgowej w zakresie planu finansowego Agencji w szczególności paragrafów klasyfikacji budżetowej,
- 6) odzwierciedlenie w ramach budżetu zadaniowego zadań realizowanych przez Agencję.

Wiceprezes ds. Obronnych Polskiej Agencji Kosmicznej wniósł zastrzeżenia do powyższego wystąpienia pokontrolnego. Kolegium Najwyższej Izby Kontroli, po rozpatrzeniu tych zastrzeżeń w dniu 2 czerwca 2017 r., podjęło uchwałę nr 35/2017, w wyniku której jedno zastrzeżenie spośród 13 uwzględniono w części, a 12 zostało oddalonych.

W piśmie z dnia 19 maja 2017 r. Wiceprezes ds. Obronnych Agencji m.in. poinformował Prezesa NIK o wykonaniu wniosków pokontrolnych i o podjęciu następujących działań:

- zweryfikowano dane dotyczące zakupu biletów lotniczych i przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na ich dostawę. Umowa z dostawcą została podpisana w dniu 19 kwietnia 2017 r.;
- wszystkie wydatki wymagają wypełnienia wniosku o wyrażenie zgody na udzielenie zamówienia publicznego, który musi być zaakceptowany kolejno przez pracownika, kierownika komórki organizacyjnej, Głównego Księgowego, specjalistę ds. zamówień publicznych, Prezesa Agencji;
- od 1 stycznia 2017 r. wprowadzono zasady, zgodnie z którymi umowy zawierane ze zleceniodawcami wymagają kontrasygnaty Głównego Księgowego i podpisu radcy prawnego, w umowie musi być wskazana ze strony Agencji osoba odpowiedzialna za jej realizację, a realizacja umowy musi być potwierdzona w formie pisemnej;
- rachunki i faktury wymagają sprawdzenia pod względem merytorycznym zgodności wydatku z przepisami ustawy prawo zamówień publicznych oraz w zakresie finansowo księgowym, w tym w szczególności z warunkami umów;
- rozpoczęto prace nad zmianą obowiązującej w Agencji polityki rachunkowości, w tym w szczególności wprowadzeniem zasad obiegu dokumentów finansowo-księgowych oraz dokumentowaniem i monitorowaniem ryzyka w tym obszarze (zakończenie prac nad nową polityką rachunkowości jest planowane do 30 października 2017 r.);
- rozpoczęto prace w celu wprowadzenia do budżetu na rok 2018 celów i mierników w pełni oddających działalność Agencji;
- zaplanowano wdrożenie do końca czerwca 2017 r. odpowiednio skorygowanej procedury dotyczącej wyjazdów służbowych krajowych i zagranicznych;

- wzmocniono obsługę finansowo-księgową Agencji. Na stałe do czynności księgowych została oddelegowana jedna osoba z Biura Organizacyjnego w Centrali w Gdańsku, a w Oddziale w Warszawie zatrudniono pracownika, zadaniem którego jest rozliczanie wyjazdów służbowych;
- w karcie obiegu i kontroli dokumentów księgowych zastosowano zasadę minimum „dwóch par oczu” dla procesu wprowadzania, zatwierdzania i wypłacania środków finansowych;
- do końca czerwca zostanie wdrożone zarządzenie Prezesa Agencji w zakresie sporządzania sprawozdań Rb-35.

Załączniki

Załącznik 1. Wykonanie planu finansowego Polskiej Agencji Kosmicznej

Część A Plan finansowy w układzie memoriałowym

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016		4:3	6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach					Wykonanie
		tys. zł				%			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	Stan na początek roku:	-	-	-	-	-	-	-	-
1.	Środki obrotowe, w tym:	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.	Środki pieniężne	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2.	Należności krótkoterminowe, w tym:	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2.1.	z tytułu udzielonych pożyczek	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2.2.	od jednostek sektora finansów publicznych	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.	Zapasy	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Należności długoterminowe, w tym:	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.	z tytułu udzielonych pożyczek	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2.	od jednostek sektora finansów publicznych	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Zobowiązania, w tym:	-	-	0,0	83,5	-	-	-	-
3.1.	z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2.	Wymagalne	-	-	-	-	-	-	-	-
II	Przychody ogółem	2 756,9	9 500,0	11 100,0	9 414,3	344,6	341,5	99,1	84,8
1.	Przychody z prowadzonej działalności	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Dotacje z budżetu państwa	2 747,2	9 100,0	9 700,0	8 101,2	331,2	294,9	89,0	83,5
3.	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Środki od innych jednostek sektora finansów publicznych	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Pozostałe przychody, w tym:	9,7	400,0	1 400,0	1 313,1	4 123,7	13 537,1	328,3	93,8
5.1.	Odsetki (np. z tytułu udzielonych pożyczek), w tym:	-	-	-	-	-	-	-	-
5.1.1.	Odsetki od depozytów u Ministra Finansów lub z tytułu skarbowych papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2.	Środki otrzymane o jednostek spoza sektora finansów publicznych	-	-	-	-	-	-	-	-
5.3.	Równowartość odpisów amortyzacyjnych	9,7	400,0	1 400,0	1 313,1	4 123,7	13 537,1	328,3	93,8
III	Koszty ogółem	2 840,5	9 500,0	11 100,0	9 722,1	334,5	342,3	102,3	87,6
1.	Koszty funkcjonowania	2 840,5	9 500,0	11 100,0	9 722,1	334,5	342,3	102,3	87,6
1.1.	Amortyzacja	9,7	400,0	1 400,0	1 313,1	4 132,2	13 565,1	328,3	93,8
1.2.	Materiały i energia	466,4	620,0	620,0	400,5	132,9	85,9	64,6	64,6
1.3.	Usługi obce	729,1	1 400,0	1 885,0	1 592,8	192,0	218,5	113,8	84,5
1.4.	Wynagrodzenia, z tego:	1 274,7	5 700,0	5 500,0	5 088,3	447,2	399,2	89,3	92,5
1.4.1.	Osobowe	872,1	4 270,0	4 470,0	4 372,5	489,7	501,4	102,4	97,8
1.4.2.	Bezosobowe	383,3	1 100,0	700,0	422,3	287,0	110,2	38,4	60,3
1.4.3.	Pozostałe	19,3	330,0	330,0	293,5	1 706,3	1 517,6	88,9	88,9
1.5.	Świadczenia na rzecz osób fizycznych	-	-	10,0	1,5	-	-	-	15,0
1.6.	Składki, z tego na:	132,0	900,0	955,0	673,1	681,9	510,0	74,8	70,5
1.6.1.	ubezpieczenia społeczne	118,9	790,0	835,0	592,5	664,5	498,4	75,0	71,0
1.6.2.	Fundusz Pracy	13,1	110,0	120,0	80,6	839,7	615,3	73,3	67,2
1.6.3.	Fundusz Emerytur Pomostowych	-	-	-	-	-	-	-	-
1.7.	Płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	-	-	-	-	-	-	-	-
1.8.	Podatki i opłaty, z tego:	0,2	20,0	20,0	0,2	9 523,8	95,2	1,0	1,0
1.8.1.	podatek akcyzowy	-	-	-	-	-	-	-	-
1.8.2.	podatek od towarów i usług (VAT)	-	-	-	-	-	-	-	-
1.8.3.	opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	0,2	5,0	5,0	0,2	2 777,8	111,1	4,0	4,0
1.8.4.	podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu	0,0	5,0	5,0	0,0	-	-	-	-

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016		4:3	6:3	6:4	6:5		
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach					Wykonanie	
		tys. zł							%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	terytorialnego									
1.8.5.	opłaty na rzecz budżetu państwa	-	10,0	10,0	-	-	-	-	-	-
1.9.	Pozostałe koszty funkcjonowania	228,5	460,0	710,0	652,5	201,3	285,6	141,8	91,9	
2.	Koszty realizacji zadań, w tym	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.	środki przekazane innym podmiotom	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Pozostałe koszty, w tym:	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.1	środki na wydatki majątkowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	Wynik brutto (II - III)	-83,5	0	0	-307,7	-	368,3	-	-	-
V	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.	Podatek dochodowy od osób prawnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Pozostałe obciążenia wyniku finansowego	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	Wynik netto (IV - V)	-83,5	0	0	-307,7	-	368,3	-	-	-
VII	Dotacje z budżetu państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.	Dotacje ogółem, z tego:	5 733,80	10 000,00	10 000,00	8 175,90	174,4	142,6	81,8	81,8	
1.1.	- podmiotowa	2 747,20	9 100,00	9 700,00	8 101,20	331,2	294,9	89,0	83,5	
1.2.	- przedmiotowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.	- celowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.4.	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE – bieżące	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.4.1.	w tym na współfinansowanie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.5.	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE – majątkowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.5.1.	w tym na współfinansowanie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.6.	- na inwestycje i zakupy inwestycyjne	2 986,50	900	300	74,7	30,1	2,5	8,3	24,9	
VIII	Środki na wydatki majątkowe	2 986,50	900	300	74,7	30,1	2,5	8,3	24,9	
IX	Środki przyznane innym podmiotom	-	-	-	-	-	-	-	-	-
X	Stan na koniec roku:	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.	Środki obrotowe, w tym:	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.	Środki pieniężne	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2.	Należności krótkoterminowe, w tym:	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2.1.	z tytułu udzielonych pożyczek	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2.2.	od jednostek sektora finansów publicznych	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.	Zapasy	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Należności długoterminowe, w tym:	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.	z tytułu udzielonych pożyczek	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2.	od jednostek sektora finansów publicznych	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Zobowiązania, w tym:	83,5	395	395	364,1	472,80	435,8	92,2	92,2	
3.1.	z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2.	Wymagalne	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Część B Plan finansowy w układzie kasowym

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016		4:3	6:3	6:4	6:5		
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach					Wykonanie	
		tys. zł							%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
I	Stan środków pieniężnych na początek roku	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	Dochody	5 733,8	10 000,0	10 000,0	8 175,9	174,4	142,6	81,8	81,8	
1.	Dotacje z budżetu państwa ogółem, z tego	5 733,8	10 000,0	10 000,0	8 175,9	174,4	142,6	81,8	81,8	
1.1.	- podmiotowa	2 747,2	9 100,0	9 700,0	8 101,2	331,2	294,9	89,0	83,5	
1.2.	- przedmiotowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.	- celowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.4.	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - bieżące,	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.4.1.	w tym na współfinansowanie	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016			4:3	6:3	6:4	6:5
		Wykona nie	Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach	Wykona nie				
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.5.	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - majątkowe,	-	-	-	-	-	-	-	-
1.5.1.	w tym na współfinansowanie	-	-	-	-	-	-	-	-
1.6.	- na inwestycje i zakupy inwestycyjne	2 986,5	900,0	300,0	74,7	30,1	2,5	8,3	24,9
2.	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Środki otrzymane od innych jednostek sektora finansów publicznych	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Pozostałe dochody, z tego:	-	-	-	-	-	-	-	-
4.1.	Odsetki (np. z tytułu udzielonych pożyczek)	-	-	-	-	-	-	-	-
4.1.1.	Odsetki od depozytów u Ministra Finansów lub z tytułu skarbowych papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2.	Środki otrzymane o jednostek spoza sektora finansów publicznych	-	-	-	-	-	-	-	-
III	Wydatki	5 733,8	10 000,0	10 000,0	8 175,9	174,4	142,6	81,8	81,8
1.	Wydatki na funkcjonowanie, z tego:	2 747,2	9 100,0	9 700,0	8 101,2	331,2	294,9	89,0	83,5
1.1.	Materiały i energia	462,7	620,0	620,0	398,2	134,0	86,1	64,2	64,2
1.2.	Usługi obce	700,0	1 759,0	2 224,0	1 604,5	251,3	229,2	91,2	72,1
1.3.	Wynagrodzenia	1 226,4	5 400,0	5 220,0	4 815,9	440,3	392,7	89,2	92,3
1.3.1.	Osobowe	843,1	4 270,0	4 470,0	4 345,3	506,5	515,4	101,8	97,2
1.3.2.	Bezosobowe	383,3	1 100,0	700,0	422,3	287,0	110,2	38,4	60,3
1.3.3.	Pozostałe	-	30,0	50,0	48,3	-	-	161,0	96,6
1.4.	Świadczenia na rzecz osób fizycznych	-	0,0	10,0	1,5	-	-	-	15,0
1.5.	Składki, z tego:	130,2	841,0	896,0	628,5	646,1	482,9	74,7	70,1
1.5.1.	na ubezpieczenia społeczne	117,3	738,0	783,0	552,8	629,3	471,4	74,9	70,6
1.5.2.	na Fundusz Pracy	12,9	103,0	113,0	75,6	799,1	586,5	73,4	66,9
1.5.3.	na Fundusz Emerytur Pomostowych	-	-	-	-	-	-	-	-
1.5.4.	Pozostałe	-	-	-	-	-	-	-	-
1.6.	Płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	-	-	-	-	-	-	-	-
1.7.	Podatki i opłaty, z tego:	0,1	20,0	20,0	0,3	14285,7	214,3	1,5	1,5
1.7.1.	podatek akcyzowy	-	-	-	-	-	-	-	-
1.7.2.	podatek od towarów i usług (VAT)	-	-	-	-	-	-	-	-
1.7.3.	podatek CIT	-	-	-	-	-	-	-	-
1.7.4.	opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	0,1	5,0	5,0	0,2	-	-	-	-
1.7.5.	podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego	0,0	5,0	5,0	0,0	-	-	0,4	0,4
1.7.6.	opłaty na rzecz budżetu państwa	-	10,0	10,0	-	-	-	-	-
1.8.	Pozostałe wydatki na funkcjonowanie	227,9	460,0	710,0	652,3	201,8	286,2	141,8	91,9
2.	Wydatki majątkowe	2 986,5	900,0	300,0	74,7	30,1	2,5	8,3	24,9
3.	Wydatki na realizację zadań	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Środki przyznane innym podmiotom	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Wpłata do budżetu państwa (np. z zysku, nadwyżki środków finansowych)	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Pozostałe wydatki	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	Wynik (II - III)	-	0,0	-	-	-	-	-	-
V	Kasowo zrealizowane przychody	-	-	-	-	-	-	-	-
1.	Zaciągnięte kredyty i pożyczki	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Przychody z prywatyzacji	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	Kasowo zrealizowane rozchody	-	-	-	-	-	-	-	-
1.	Splata kredytów i pożyczek	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	Stan środków pieniężnych na koniec roku (I + IV + V - VI)	-	0,0	-	-	-	-	-	-
VIII	Zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty	24,50	50	50	44,25	204,1	180,6	88,5	88,5

Część C Dane uzupełniające

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016			4:3	6:3	6:4	6:5
		Wykonia- nie	Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach	Wykona- nie				
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Zobowiązania wg wartości nominalnej, z	83,54	395,0	395,0	364,1	472,8	435,	92,	92,
1.1.	Papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2.	Kredyty i pożyczki, w tym zaciągnięte od:	-	-	-	-	-	-	-	-
	- sektora finansów publicznych	-	-	-	-	-	-	-	-
	- pozostałych	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.	Depozyty przyjęte przez jednostkę	-	-	-	-	-	-	-	-
1.4.	Zobowiązania wymagalne	-	-	-	-	-	-	-	-

Załącznik 2. Zatrudnienie i wynagrodzenia Polskiej Agencji Kosmicznej

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2015			2016					10:5
		Przeciętne zatrudnienie*	Wynagrodzenie	Przeciętne wynagrodzenie miesięczne przypadające na 1 etat	Plan		Wykonanie			
					Zatrudnienie	Wynagrodzenie	Przeciętne zatrudnienie	Wynagrodzenia	Przeciętne wynagrodzenia przypadające na 1 etat	
		Osób	tys. Zł	Zł	osób	tys. zł	osób	tys. zł	zł	%
1.	Ogółem	6,57	891,39	11 306,28	50,00	4 800,00	41,64	4 638,81	9 283,55	82,1
1.1.	Zarząd	1,33	260,77	16 338,11	-	-	2,55	479,35	15 665,10	95,9
1.2.	administracja	2,47	278,21	9 386,50	-	-	14,86	1 545,60	8 667,59	92,3

*) Przepiętne zatrudnienie w przeliczeniu na etaty

Załącznik 3. Kalkulacja oceny ogólnej wykonania planu finansowego Polskiej Agencji Kosmicznej

Oceny wykonania planu finansowego Polskiej Agencji Kosmicznej dokonano stosując kryteria⁶¹ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2016 roku⁶².

Przychody (P): 9.414,3 tys. zł

Koszty (K): 9.722,1 tys. zł

Łączna kwota (G): 19.136,4 tys. zł (P+K)

Waga przychodów w łącznej kwocie: $Wp = P:G = 0,4920$

Waga kosztów w łącznej kwocie: $Wk = K:G = 0,5080$

Nieprawidłowości w przychodach nie stwierdzono.

Ocena częściowa przychodów: pozytywna (5).

Nieprawidłowości w zakresie poniesionych kosztów (dokonanych wydatków w łącznej kwocie 704,0 tys. zł⁶³, tj. 8,6% wydatków ogółem):

- poniesienie wydatków w wysokościach przekraczających o 85,3 tys. zł kwotę ustaloną w planie finansowym;
- nieustalenie mechanizmów kontrolnych zapewniających rozdzielnie kluczowych obowiązków w zakresie operacji finansowych i gospodarczych w przypadkach zawartych umów cywilnoprawnych (na kwotę 341,9 tys. zł);
- nieprzedłożenie przez trzech doradców (ekspertów) żadnej notatki z aktywności w ramach świadczonego doradztwa na koniec miesiąca, za które otrzymali w 2016 r. wynagrodzenie. Pomimo tego wypłacono im środki w łącznej kwocie 133,9 tys. zł;
- niezawarcie w trzech umowach cywilnoprawnych postanowień zobowiązujących zleceniobiorców do dokumentowania wykonanych prac, ani niewyznaczenie pracowników Agencji odpowiedzialnych za ich odbiór, czym w należyty sposób nie zabezpieczono interesów Agencji (wydatki w 2016 r. – 127,0 tys. zł);
- udzielenie zamówień publicznych związanych z zakupem biletów lotniczych (krajowych i zagranicznych) o łącznej wartości 205,9 tys. zł netto⁶⁴ (49,3 tys. euro) z pominięciem ustawy – Prawo zamówień publicznych;
- udzielenie zamówień publicznych w łącznej kwocie 66,3 tys. zł z naruszeniem wewnętrznych regulacji.

Ocena częściowa kosztów (wydatków): nie spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani negatywnej (3).

Wynik końcowy $Wk = 5 \times 0,4920 + 3 \times 0,5080 = 2,4600 + 1,524 = 3,9840$

Ocena ogólna została obniżona o dwa punkty z uwagi na:

- realizowanie przez Agencję w 2016 r. jedynie w ograniczonym zakresie części zadań określonych w ustawie o PAK;
- ustalenie tylko jednego celu i miernika w budżecie zadaniowym Agencji, który odzwierciedlał jedynie część realizowanych przez nią zadań;
- wykazanie w sprawozdaniu Rb-35 za IV kwartał 2016 r., w zakresie planu w poszczególnych paragrafach klasyfikacji budżetowej w kolumnie nr 7 „plan” w dziale B danych, które nie wynikały z ewidencji księgowej;

⁶¹ <http://www.nik.gov.pl/kontrola/standardy-kontroli-nik/>

⁶² Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrola/analiza-budzetu-panstwa/>

⁶³ W kwocie 341,9 tys. zł są również umowy, których dotyczyły nieprawidłowości w kwocie 133,9 tys. zł i 127,0 tys. zł.

⁶⁴ 210,0 tys. zł brutto.

- wykazanie w sprawozdaniu Rb-BZ2 za 2016 r. danych w kwocie wyższej o 1.313,1 tys. zł niż wynikająca z ewidencji księgowej dotyczącej budżetu zadaniowego Agencji;
- nieopracowanie, w ramach istniejącego systemu kontroli zarządczej, pisemnych procedur w zakresie identyfikacji ryzyk wpływających na realizację zadań w obszarze sprawozdawczości i prowadzenia ksiąg rachunkowych, pomimo iż sprawozdania były sporządzane, sprawdzane oraz podpisywane przez Głównego Księgowego Agencji;
- ujęcie w ewidencji księgowej wydatku na zakup materiałów promocyjnych w kwocie 9,3 tys. zł w § 4300 – zakup usług pozostałych, zamiast w § 4210 – zakup materiałów i wyposażenia, co w konsekwencji spowodowało, że w sprawozdaniu:
  - Rb-35 za IV kwartał 2016 r. zawyżono o kwotę 9,3 tys. zł wydatki w § 4300 i zaniżono o tę kwotę wydatki w § 4210,
  - Rb-40 za IV kwartał 2016 r. zawyżono wydatki i koszty usług obcych o tę kwotę i zaniżono wydatki i koszty materiałów i energii.

Ocena końcowa: negatywna.

Załącznik 4. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Komisja Finansów Publicznych
6. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
7. Komisja Gospodarki i Rozwoju
8. Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży
9. Komisja Obrony Narodowej
10. Komisja Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii
11. Minister Rozwoju i Finansów
12. Prezes Polskiej Agencji Kosmicznej
13. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
14. Rzecznik Praw Obywatelskich